MODELI ASOSIDA MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTI TARBIYACHILARINI TAYYORLASHDA XORIJIY TAJRIBALARDAN FOYDALANISH

Yaxyoyeva Shohistaxon Shukurullo qizi
Guliston davlat pedagogika instituti
Boshlang‘ich ta‘lim yo‘nalishi 4 -kurs bakalavri
Ilmiy rahbar: p.f.n. dotsent Utanbayeva D.
Elektron manzil: moxina20llll02@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur tezisda maktabgacha ta’lim tashkiloti tarbiyachilarini tayyorlash jarayonida rivojlangan xorijiy davlatlar tajribasidan foydalanishning ahamiyati tahlil qilingan. Xususan, Finlyandiya, Janubiy Koreya, Yaponiya va Germaniya ta’lim tizimlarida tarbiyachilar tayyorlash mexanizmlari o‘rganilib, ularning samarali jihatlari yoritilgan. Tadqiqot natijalariga ko‘ra, xorijiy tajribalarni milliy ta’lim tizimiga moslashtirish tarbiyachilarning kasbiy kompetensiyasini oshirish, innovatsion metodlarni keng joriy etish va maktabgacha ta’lim sifatini yaxshilashga xizmat qilishi aniqlangan.

Kalit so‘zlar: maktabgacha ta’lim, tarbiyachi kompetensiyasi, xorijiy tajriba, innovatsion yondashuv, pedagogik texnologiyalar, ta’lim sifati, kasbiy rivojlanish.

Аннотация: В данной работе анализируется важность использования опыта развитых зарубежных стран в процессе подготовки педагогов дошкольных образовательных организаций. В частности, изучаются механизмы подготовки педагогов в образовательных системах Финляндии, Южной Кореи, Японии и Германии и выделяются их эффективные аспекты. По результатам исследования установлено, что адаптация зарубежного опыта к национальной системе образования будет способствовать повышению профессиональной компетентности педагогов, широкому внедрению инновационных методов и улучшению качества дошкольного образования.

Ключевые слова: дошкольное образование, компетентность педагога, зарубежный опыт, инновационный подход, педагогические технологии, качество образования, профессиональное развитие.

Abstract: This thesis analyzes the importance of using the experience of developed foreign countries in the process of training educators of preschool educational organizations. In particular, the mechanisms of training educators in the educational systems of Finland, South Korea, Japan and Germany are studied and their effective aspects are highlighted. According to the results of the study, it was determined that adapting foreign experience to the national education system will serve to increase the professional competence of educators, widely introduce innovative methods and improve the quality of preschool education.

Keywords: preschool education, educator competence, foreign experience, innovative approach, pedagogical technologies, educational quality, professional development.

Bugungi globallashuv davrida maktabgacha ta’lim tizimini rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, maktabgacha ta’lim tashkilotlarida faoliyat yuritayotgan tarbiyachilarni zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida tayyorlash muhim ahamiyat kasb etmoqda. Chunki bolaning dastlabki rivojlanish bosqichi uning kelajakdagi intellektual va ijtimoiy shakllanishiga bevosita ta’sir ko‘rsatadi.

Rivojlangan davlatlar tajribasi shuni ko‘rsatadiki, maktabgacha ta’lim sifati, avvalo, pedagog kadrlarning malakasi bilan belgilanadi. Shu sababli xorijiy tajribalarni o‘rganish, ilg‘or metodlarni milliy ta’lim tizimiga joriy etish hamda innovatsion pedagogik texnologiyalardan samarali foydalanish bugungi kunning dolzarb vazifalaridan biridir.

Mazkur tadqiqotda qiyosiy tahlil, kuzatish, ilmiy-adabiy manbalarni o‘rganish hamda pedagogik tahlil metodlaridan foydalanildi. Tadqiqot davomida bir qator rivojlangan davlatlarning maktabgacha ta’lim tizimi va tarbiyachilar tayyorlash tajribasi o‘rganildi.

Finlyandiya tajribasida tarbiyachilarni tayyorlashda bolaga individual yondashuv, erkin ta’lim muhiti hamda ijodkorlikni rivojlantirishga katta e’tibor

qaratiladi. Yaponiya ta’lim tizimida esa bolalarda intizom, jamoada ishlash va mustaqillik ko‘nikmalarini shakllantirish ustuvor vazifa sifatida qaraladi.

Germaniyada dual ta’lim tizimi asosida nazariy bilim va amaliyot uyg‘unligi ta’minlanadi. Janubiy Koreyada esa raqamli texnologiyalar va innovatsion metodlarning keng qo‘llanilishi tarbiyachilar malakasini oshirishda muhim omil hisoblanadi.

Tadqiqot natijalari quyidagilarni ko‘rsatdi:

tarbiyachilarni tayyorlashda amaliy mashg‘ulotlar samaradorlikni oshiradi;

zamonaviy pedagogik texnologiyalar ta’lim sifatini yaxshilaydi;

xorijiy tajribalarni milliy qadriyatlar asosida moslashtirish ijobiy natija beradi;

innovatsion yondashuv tarbiyachining kasbiy kompetensiyasini rivojlantiradi.

Bugungi kunda O‘zbekiston maktabgacha ta’lim tizimida ham tub islohotlar amalga oshirilmoqda. Xususan, pedagoglarni zamonaviy metodlar asosida tayyorlash, malaka oshirish kurslarini takomillashtirish va xalqaro tajribalarni o‘rganishga katta e’tibor qaratilmoqda.

Biroq xorijiy tajribalarni to‘liq ko‘chirib olish emas, balki milliy mentalitet, ta’lim muhiti va pedagogik imkoniyatlardan kelib chiqib moslashtirish maqsadga muvofiqdir. Shu bilan birga, tarbiyachilarning ijodiy fikrlashi, axborot texnologiyalaridan foydalanish ko‘nikmasi va psixologik tayyorgarligini rivojlantirish ham muhim ahamiyatga ega.

Xulosa.

Maktabgacha ta’lim tashkiloti tarbiyachilarini tayyorlashda xorijiy tajribalardan foydalanish ta’lim sifatini oshirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Rivojlangan davlatlarning ilg‘or tajribalarini o‘rganish va ularni milliy tizimga moslashtirish orqali raqobatbardosh, zamonaviy bilim va ko‘nikmalarga ega bo‘lgan pedagog kadrlarni tayyorlash mumkin.

Kelgusida tarbiyachilar tayyorlash tizimida innovatsion texnologiyalarni keng joriy etish, amaliyotga yo‘naltirilgan ta’limni kuchaytirish va xalqaro hamkorlikni rivojlantirish muhim vazifalardan biri bo‘lib qoladi.

Adabiyotlar ro‘yxati:

1. O‘zbekiston Respublikasi “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni.
2. O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta’limi vazirligi materiallari
3. Xasanboyev J. “Pedagogika nazariyasi”. – Toshkent, 2021.
4. UNESCO Early Childhood Education Reports.
5. OECD Education Policy Outlook.
6. Finlyandiya maktabgacha ta’lim tajribasi bo‘yicha ilmiy maqolalar.
7. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar asoslari.